

Z D R A V Á M Ě S T A , O B C E A R E G I O N Y Č R

ROZHOVOR

**Rozhovor
s místostarostou
Zdravého města Třebíč
a politikem Projektu
Zdravé město (PZM)
a místní Agendy 21,
Ing. Radkem Čihalem.**

Třebíč bude mít „Zdravou“ střední školu

Letos slaví Projekt Zdravé město Třebíč deset let. Co byste Vy osobně považoval za největší úspěch a naopak, co byste rád změnil?

Myslím, že je dobré porovnat situaci ve městě před deseti lety a dnes: Nejen realizace nových celoměstských akcí, kampaní a projektů, ale i postupné zavedení strategického řízení, grantového systému města, sledování indikátorů udržitelného rozvoje nebo vypracování Profilu zdraví města - to všechno jsou výsledky uplynulého období. Za ojedinělé považuji zapojení neziskového sektoru a škol do spolupráce v rámci Zdravého města. Za tyto a další aktivity se dostalo Třebíči řady ocenění, např. i ze strany Ministerstva zdravotnictví či v rámci celostátní soutěže „O lidech s lidmi“. A co změnit? Jistěže bychom si přáli, aby v rámci našeho městského grantového systému předkládané projekty byly ještě kvalitnější, aby se silněji zapojily odbory městského úřadu i některé další instituce a pochopitelně sami občané.

V Třebíči se nedávno uskutečnily zajímavé akce v rámci kampaně Dny bez tabáku. Můžete nám je přiblížit?

Naše město se opakovaně přihlašuje ke Světovému dni bez tabáku akcí „Cesta za čistým vzduchem“, a to výstupem na městskou věž spojenou s distribucí informačních materiálů k prevenci kouření. Letos tato akce i přes nepřízeň počasí proběhla velmi dobře. V neděli 28.5. se jí zúčastnilo 87 dětí a teenagerů a 91 dospělých. Protože je hlavním partnerem T.J. Sokol Třebíč, mohli jsme propagaci zdravého způsobu života u příležitosti Světového dne bez tabáku letos propojit též s poměrně významnou sportovní aktivitou, kterou byl celokrajský slet žup Sokola v Třebíči ve stejný den.

Uvažuje Zdravé město Třebíč o nějakých opatřeních v rámci prevence kouření, nebo jiných opatřeních, které snižují negativní dopady užívání tabáku?

Kromě již zmíněné „Cesty za čistým vzduchem“ je téma nekouření pravidelně zařazováno do kampaně Dny zdraví, kdy jsou občanům

poskytovány informační materiály k tématu. V rámci spolupráce se Zdravotním ústavem se sídlem v Jihlavě se už v loňském roce uskutečnila série besed na různá témata včetně „kouření“ pro děti a studenty základních a středních škol a musím říct, že s velmi dobrým ohlasem. Chceme výrazně podpořit prevenci (nejen kouření), a to zejména prostřednictvím škol, hlavně těch, které realizují Projekt škola podporující zdraví. Proto nás těší, že se do něho chystá zapojit i jedna z trebičských středních škol – bude tak teprve druhou „Zdravou“ SŠ v republice.

TÉMA MĚSÍCE: „NEKOUŘENÍ“

Důsledky užívání tabáku každým rokem podle Světové zdravotní organizace usmrtí na naší planetě 3,5 milionu lidí, což znamená téměř 10 tisíc mrtvých denně. Odhaduje se, že v roce 2020 bude tabák hlavní příčinou úmrtí a invalidity, a každý rok připraví o život více jak 10 milionů lidí. V České republice je podle odhadů přibližně 2,5 milionů kuřáků a každý den zde zemře 50 z nich. Kouření však není problém pouze uživatelů tabáku, ale i těch, kteří pobývají v jejich blízkosti. I přes tyto varovné statistiky se nepodařilo přijmout zákon, který by zakazoval kouření v restauracích, tak jako je tomu např. v Irsku. Nový „protikuřácký“ zákon sice zakazuje kouření např. ve školách, v kinech a divadlech, sportovních halách a dalších, veřejně přístupných místech, ale upustil od jednoznačného zákazu kouření v restauracích všude tam, kde není stavebně oddělena jídelna pro kuřáky. Teď stačí pouze vyhradit „prostor pro kuřáky“, což je v praxi velmi často obcházeno. Celá řada průzkumů EU přitom dokazuje, že všeobecné politiky omezující kouření fungují, a že se v oblasti veřejného zdraví vyplatí. Tam, kde rostou znalosti veřejnosti o dané problematice, bývají opatření proti pasivnímu kouření přijata častěji.

I z těchto důvodů se Zdravá města, obce a regiony každoročně zapojují do kampaně „Den bez tabáku“ a dalších programů prevence kouření a připravují celou řadu zajímavých akcí. Mají za cíl především zvýšit povědomí zejména u dětí a mládeže, ale i jejich rodičů, o negativních účincích kouření ve všech jeho podobách. Nejen o kampani se dočtete v tomto vydání Zpravodaje NSZM.

Manifestní pochod městem proti kouření se odehrál ve Vsetíně.

TÉMA VE SVĚTĚ I DOMA

Omezovat kouření se vyplatí
celé společnosti

V České republice kouří 29 % dospělé populace, u mladistvých je ale tento poměr mnohem vyšší – 50 %. Celkové výdaje na hospitalizaci v důsledku nemoci kuřáků u nás výrazně přesahují roční sumu 20 miliard korun, ambulantní péče je odhadována na sumu ještě 1,5krát vyšší, přičemž do této částky nejsou započteny náklady na zvýšené pracovní neschopnosti. Také tyto důvody vedou státní, ale i neziskové organizace k tomu, aby vyvíjely aktivity, které výše popsaný stav změni.

Jednou ze státních institucí zabývajících se problematikou kouření v ČR je **Státní zdravotní ústav** a jeho Centrum zdraví a životních podmínek. Posláním centra se stala ochrana a podpora zdraví těch oblastí lidské integrace s prostředím, které jsou ovlivnitelné jednáním a chováním člověka. Součástí centra jsou Poradny podpory zdraví, které poskytují také individuální poradenství. Jak je uvedeno na stránkách SZÚ, zdravějším životním stylem lze zabránit až 80 % předčasných úmrtí na kardiovaskulární a nádorová onemocnění (více na <http://www.szu.cz/czzp>). Preventivní programy zaměřené na zlepšení zdravotního stavu obyvatel ČR má ve svém konceptu také **Ministerstvo zdravotnictví ČR (MZ)**. Mezi ně patří např. program „**Rakovina plic může být i váš problém**“, jehož odborný garant Prof. MUDr. Pavel Pafko, DrSc. seznamuje veřejnost prostřednictvím krátkých rozhovorů s účinnou formou prevence tak, aby mohl každý případnému onemocnění sám předějit (více na http://www.mzcr.cz/data/c1807/lib/mfd_pafko.jpg). Statistickými údaji o působení jednotlivých nemocí na stav zdraví obyvatel ČR se zabývá **Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS)** - <http://www.uzis.cz>.

Nevládní organizací podílejících se na všech aktivitách podporujících rozhodnutí kuřáků přestat kouřit je **Česká koalice proti tabáku (ČKPT)**, člen **Framework Convention Alliance**, mezinárodního sdružení více než 180 organizací, které podporují Rámcovou úmluvu o kontrole tabáku a aktivně se účastnily její přípravy (viz <http://www.ftc.org>). Motto činnosti koalice zní: „Bojujeme proti cigaretám a kouření, ale ne proti kuřákům“. Sdružení organizuje kampaň **Jeden rok správné volby**, jejímž cílem je co nejkomplexněji postihnout problematiku odvykání kouření a předat tyto informace veřejnosti. Na základě tohoto programu vznikl **Klub správné volby** sjednocující kuřáky usilující o překonání svého návyku. Cílem je nabídnout kuřákům všechny potřebné vědomosti, zkušenosti a prostředky, jež jim mohou pomoci přestat kouřit. ČKPT rovněž stojí za programem **Nekuřácký podnik** určený podnikům rozhodnutým následovat evropské trendy a zavést nekuřácké pracovní prostředí. ČKPT ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví a českou pobočkou Světové zdravotní organizace (WHO) zahájili 4. ledna 2005 společný projekt - činnost **telefonní linky pro odvykání kouření**. ČKPT rovněž připravila ve své nové sekci „Ochrana před pasivním kouřením“ praktický návod, jak postupovat, kouří-li se na místech, kde je to zákonem zakázáno (<http://www.dokurte.cz>).

Evropská unie

EU se již řadu let snaží mnoha způsoby bojovat proti kouření. Evropská komise různými prostředky, od celoevropských kampaní, přes vydávání informačních publikací, pořádání seminářů a konferencí až po dílčí kroky v oblasti legislativy, usiluje o omezení počtu kuřáků a zmenšení skupiny občanů, kteří každoročně umírají přímo či nepřímo na důsledky kouření. Zatímco v ostatních zemích Evropské

unie se postupně přijímají přísné zákony, které v zájmu nekuřácké většiny zakazují kouřit na veřejných místech včetně restaurací, v České republice jsou zákony nejednoznačné. V Evropě jsou **nekuřácké restaurace a bary** uzákoněny např. v Irsku, Skotsku, Itálii, Norsku, Švédsku, Španělsku, na Maltě a v dalších zemích jsou podobné zákony před uvedením v platnost, nebo se na nich pracuje.

Na omezení kouření v zemích EU se aktivně podílí Evropský parlament, o čemž svědčí seminář uspořádaný v Bruselu v rámci prezentace publikace „**Odstranění kouřové clony – deset důvodů proti kouření v Evropě**“. WHO rovněž podporuje politiku **Tobacco-free Europe** (Evropa bez tabáku) na bázi spolupráce s jednotlivými zeměmi EU. Angažuje se nejen v osvětě, ale především se snaží o zavádění různých legislativních omezení. Na 56. Světovém zdravotnickém shromáždění byla 21. května 2003 jednohlasně přijata **Rámcová úmluva o kontrole tabáku** (WHO Framework Convention on Tobacco Control), kterou Česká republika 16.6.2003 podepsala, ale doposud neratifikovala.

Partneři NSZM

Ačkoliv má kouření prokazatelně neblahé důsledky na naše zdraví, jeho prevence je složitým úkolem i pro odborné instituce. Zvyšování povědomí o negativních efektech užívání tabáku je jedinou spolehlivou cestou, jak kouření v naší populaci omezit. Zdravá města, obce a regiony jsou proto přirozeně otevřena spolupráci s odbornými partnery, kteří poskytují důležité informace a zkušenosti. V rámci prevence kouření spolupracuje NSZM zejména se **Státním zdravotním ústavem**. V letošním roce společně propagují soutěž „Přestaň a vyhraň“, která kuřáky odměňuje za to, když přestanou kouřit (více na: <http://www.szu.cz>). Aktivním partnerem je rovněž občanské sdružení **Česká koalice proti tabáku** (<http://www.dokurte.cz>), jehož ředitelka Kateřina Langrová se mj. zúčastnila Sekce NSZM v Chrudimi (více o Sekci na dalších řádkách).

Nekuřáckou Sekci NSZM v květnu
hostilo Zdravé město Chrudim

Sekce NSZM se letos již podruhé konala v Chrudimi a její účastníci měli možnost shlédnout prezentace na téma „Normální je nekouřit – výchova k nekuřáctví nejen na školách“.

Letošní pátou Sekci NSZM hostila opět Chrudim.

Další letošní setkání odborníků a zástupců Zdravých měst se konalo dne 11. května ve Zdravém městě **Chrudim**. Účastníky Sekce přivítal místostarosta Chrudimi a politik Projektu Zdravé město a místní Agendy 21 Mgr. Petr Rezníček a zdůraznil důležitost prevence následků kouření, který je zároveň jedním z cílů programu Zdraví 21. Chrudim se

problematice kouření věnuje ve svých preventivních programech, do kterých jsou zapojena zejména školská zařízení, ale i další organizace pracující s dětmi a mladými lidmi. V průběhu Sekce byly přítomným prezentovány příspěvky k projektu **Zdravá rodina nekouří**, který obsahuje metodiky pro cílové skupiny dětí od mateřských škol přes základní školy a víceletá gymnázia až po střední zdravotnické školy.

Zdravé město Chrudim vede své mladé obyvatele k nekuřáctví

Projekty realizované ve Zdravém městě Chrudim oslovují všechny cílové skupiny dětí a nabízejí specifické formy prevence kouření.

Během květnové Sekce představilo Zdravé město Chrudim v prezentaci Šárky Trunečkové projekt **Zdravá rodina nekouří**.

„Týden proti kouření“ byl součástí kampaně *Den bez tabáku* v kroměřížském Arcibiskupském gymnáziu.

Součástí projektu je také program **My nechceme kouřit ani pasivně**, do jehož realizace se zapojilo 7 chrudimských mateřských škol a jehož hlavním cílem je snaha o položení základů pro pozdější nekuřácký vývoj dospělého člověka. Realizaci programu ve **Zdravé mateřské škole Dr. J. Malíka** přiblížila účastníkům Sekce Růžena Bělobrádková. S obsahem programu se děti seznamují například formou pohádkových příběhů a motivačních her, zapojeni jsou také rodiče, kterým je určena výzva na dětských omalovánkách na téma kouření. Studentky 1.–3. ročníku **Zdravé Střední zdravotnické školy Chrudim** v rámci programu nastudovaly pro děti v mateřských školách pohádkové představení **O cigaretce Retce**. Program **Normální je nekouřit** je zaměřen na komplexní podporu zdravého životního stylu a prevenci kouření u dětí mladšího školního věku. Děti se zábavnou formou seznamují s tím, že kouření není normální součástí našeho životního stylu. Používají pracovní listy s motivačními příběhy veverky Věrky a úkoly pro společnou práci s rodiči. Starším žákům 6.–9. tříd je určen program **Kouření a já**, který si klade za cíl oslovit děti v nejkritičtějším věku z hlediska vzniku a rozvoje kuřáckého návyku. Prezentace **Základní školy Sladkovského** ukázala, jak děti, rozdělené do pracovních skupin, získávají při plnění různých úkolů velké množství informací o rizicích spojených s kouřením. Zároveň zapojují do programu dospělé, s nimiž vyplňují dotazníky na téma kouření. Program **Nekuřácké zdravotnictví** je určen budoucím zdravotnickým pracovníkům k dalšímu doplnění informací o problematice kuřáctví. Aktivity **Zdravotního ústavu se sídlem v Pardubicích, pracoviště Chrudim** představila ve své prezentaci s názvem **Společně proti kuřáctví** Dita Jirásková. Zdravotní ústav provozuje **poradnu pro odvykání kouření** a spolupracuje na programech **My nechceme kouřit ani pasivně** a **Kouření a já**. Jednotlivé projekty prevence

kouření pod souhrnným názvem **Dokouřeno!?** představila manažerka prevence kriminality Radka Pochobradská a připomněla mimo jiné téma kouření v rámci literární soutěže O chrudimský zlatý brk. **Dům dětí a mládeže Chrudim** organizoval vědomostní postupovou soutěž s názvem **Paragraf 11/55**, určenou žákům 8.–9. tříd základních škol. Projekt prezentovaný na Sekci NSZM Lenkou Korejtkovou připomíná obsah zákona, který zakazuje prodej tabákových výrobků mladým lidem do 18 let.

DOBŘÁ PRAXE

Dobrá praxe Zdravých měst v prevenci kuřáctví

Kampaně ke Světovému dni bez tabáku ukázaly také dlouhodobé koncepte Zdravých měst v podpoře nekuřáctví.

Cílené protikuřácké programy představené veřejnosti ve Zdravých městech u příležitosti Světového dne bez tabáku ukazují dobrou praxi v oblasti prevence kouření. Zdravé město **Chrudim** realizuje široké spektrum programů sdružených v projektu **Zdravá rodina nekouří**. Ve Zdravém městě **Hodonín** se k tématu nekouření a prevence různých drogových závislostí svými aktivitami připojují školská zařízení, ale také další organizace, jako je např. místní SVČ – Ekocentrum. Nově se protikuřáckých aktivit účastní také **Městská knihovna Hodonín** s programem pro děti ZŠ „**Rodina bez tabáku**“ – **proč nekouřit, přemluv své rodiče, ať nekouří**. Mateřská škola Jilemnického realizuje s dětmi projekt Ministerstva zdravotnictví ČR určený dětem předškolního věku s názvem **My nechceme kouřit ani pasivně**. Zdravé město **Kopřivnice** pořádá ve spolupráci se Zdravotním ústavem v Ostravě přednášky o škodlivosti kouření na základních školách.

Obyvatelé Zdravých měst se mohou zapojit do mezinárodní soutěže s názvem Přestaň a vyhraj 2006

Mezinárodní kampaň s názvem **Přestaň a vyhraj 2006** si klade za cíl snížení celosvětového počtu kuřáků. Prvního ročníku soutěže se v roce 1994 účastnilo 13 zemí, v roce 2002 však již 80 zemí a letos se očekává účast 100 států ze všech kontinentů s více než 1 milionem soutěžících. Účinnost a efektivita této kampaně ve vztahu k nákladům

V rámci kampaně *Den bez tabáku* byl výstup na městskou věž v Třebíči zdarma.

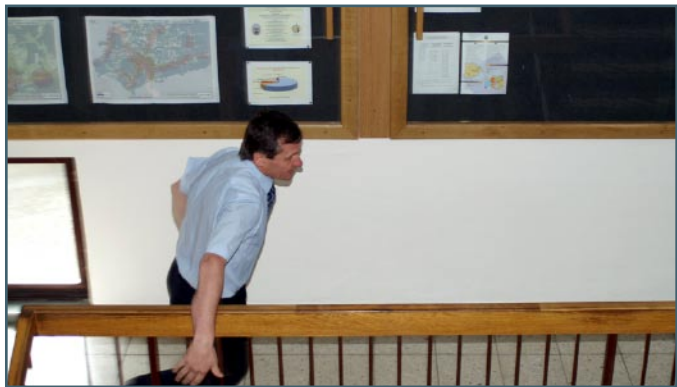
na ni vynaloženým byla prokázána v řadě zemí. Kuřák dostává významnou příležitost přestat kouřit, neboť má motivaci k výhře v soutěži a k získání odměny, která v mezinárodním kole činí 10 000 dolarů. V České republice organizuje soutěž „Přestaň a vyhraď 2006“ **Státní zdravotní ústav**, krajská kola vyhledávají příslušné Zdravotní ústavy.

Strípky z kampaně Den bez tabáku ve Zdravých městech, obcích a regionech

Největší kampaň zaměřená na podporu nekuřáctví připadá každoročně na poslední květnový den. Zdravá města slavila Světový den bez tabáku v průběhu celého měsíce mnoha sportovními a kulturními aktivitami, ale také osvětovými akcemi na podporu zdravého životního stylu a nekouření.

Zdravá města bojují proti kouření sportem a pohybovými aktivitami

Praktické naplňování zásad zdravého životního stylu ukázala Zdravá města ve svých sportovních a jiných pohybových aktivitách u příležitosti kampaně Den bez tabáku. Zdravé město **Chrudim** pořádalo již tradiční **výstup za „čistým vzduchem“** na Sněžku, obyvatelé Zdravých měst **Karviná a Orlová** vystoupili v rámci akce s názvem **Společnou cestu za čistým vzduchem** na vrchol hory Čantoryje v Beskydech. Také občané Zdravého města **Letovice** měli možnost vydat se společně do přírody, trasa plánovaného celodenního cyklovýletu vedla údolím řek Svitavy a Křetínky. Zdravé město **Boskovice** ve spolupráci se zdejšími Mateřským centrem pořádalo akci s názvem „Vy kročte do ulic – jarní výšlap s kočárky a odrážedly“, určenou rodičům s dětmi, která měla mimo jiné

Svoji kondici si prověřil i starosta Vsetína a předseda NSZM Jiří Čunek.

upozornit na problematiku kouření a jeho prevenci. Účastníci akce ke Dni bez tabáku ve Zdravém městě **České Budějovice**, kteří vyplnili dotazník týkající se kouření, obdrželi volnou vstupenku na Černou věž, aby si ověřili svou kapacitu plic. Výstup na městskou věž byl také součástí protikuřácké kampaně ve Zdravém městě **Třebíč**, kde pořádá místní sdružení Sokol současně Slet žup kraje Vysočina. Radnice Zdravého města **Vsetín** společně se střediskem volného času Alcedo a Společností pro komunitní práci Vsetín pořádala soutěž v běhu po radničním schodišti do nejvyššího patra. Soutěže se zúčastnilo na padesát kuřáků i nekuřáků včetně vsetínského starosty a předsedy NSZM Jiřího Čunka.

Propagace nekuřáctví ve Zdravých městech: od zdravotních poraden po recesistické akce

Mimořádně pestrý program u příležitosti Světového dne bez tabáku připravilo pro své obyvatele Zdravé město **Brno**. V místní ZOO se konala akce s názvem **Zvířátka také nekouří**, jejíž součástí byly kromě hudebních, tanečních a divadelních vystoupení také přednášky

odborníků o rizicích spojených s kouřením. Kuřáci se zde také mohli poradit s odborníky ve „**Škole odvykání kouření**“, jak skoncovat se svým návykem nebo si nechat změřit obsah oxidu uhelnatého v dechu a přesvědčit se, o kolik víc této látky vytěšňují kyslík z krve obsahuje dech kuřáka ve srovnání s nekuřákem. Svůj zdravotní stav si mohli prověřit také návštěvníci akcí ve Zdravém městě **Hodonín**, kde proběhla akce pro veřejnost, na které představil své služby, jako je měření krevního tlaku, cukru či cholesterolu, **Zdravotní ústav se sídlem v Brně**. Poradenství ve výživě nebo prezentací firem z oblasti odvykání kouření a firem s potravinovými doplňky využily v hojné míře také hodonínské střední školy. Zdravé město **Kopřivnice** se ke kampani připojilo podporou iniciativy zdravotního ústavu ke zřízení poradny pro odvykání kouření ve městě. V budoucnu se chce radnice rovněž zaměřit na kontroly vymezených nekuřáckých zón v restauracích. Dodržování „protikuřáckého zákona“ v praxi měly možnost vidět děti ve Zdravém městě **Uherský Brod**. Na svoji „obchůzku“ je totiž vzali strážníci městské policie a společně procházeli restaurace, veřejná prostranství a prodejny tabákových výrobků a kontrolovali, zda je tato nová norma respektována. **Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem** se připojil k letošnímu ročníku mezinárodní soutěže „**Přestaň a vyhraď**“ a vyhlásil krajské kolo soutěže pro Ústecký kraj. Zdravé město **Ústí nad Labem** je zastoupeno 20 soutěžícími z celkového počtu 89 účastníků soutěže. Tabák v podobě cigaret bylo možné vyměnit za zdravé ovoce v rámci akce **Kouření a my** aneb Týden proti kouření, která se uskutečnila od 13. do 17.5. na Arcibiskupském gymnáziu ve Zdravém městě **Kroměříž**. Podstatnou součástí programu byla také prevence kouření v jednotlivých vyučovacích předmětech, další akce se pak konaly v době mimo vyučování. S cílem podpořit kampaň Den bez tabáku ve Zdravém městě **Litoměřice** byl místní kabelovou televizí natočen příspěvek určený mladým lidem a věnovaný prevenci onemocnění, které s sebou přináší kouření. Zdravé město **Moravská Třebová** se ve své kampani, připravené ve spolupráci s místním Domem dětí a mládeže, zaměřilo na své nejmladší obyvatele a připravilo pro ně tradiční **Cestu pohádkovým lesem**. Ve Zdravém městě **Velké Meziříčí** pořádali dětskou olympiádu s podtitulem „zvířátka také nekouří“.

V programech kampaní ke Dni bez tabáku se našlo místo také pro recesi a nadsázku a netradiční přístupy. Např. v Brně soutěžili návštěvníci v hodu cigaretou do popelnice nebo zdolávali překážkovou dráhu se zátěží obří cigarety. Ve Vsetíně pak během recesistického pochodu městem nesli smrtku a rakev symbolizující zhoubný vliv kouření. Ve Zdravém městě **Valašské Meziříčí** uspořádají 18.6. pochod za čistým vzduchem, který letos mění svůj tradiční název a z Pochodu šílených krav bude **Pochod ptačí chřípky**. Akce bude doprovázena řadou dalších aktivit a bohatým programem, kde nebudou chybět soutěže, kvízy apod. Vybrané startovné poputuje na pomoc postiženému dítěti. Netradičním způsobem využívají tabák ve Zdravém městě **Veselí nad Moravou**. Speciálně vyšlechtěné rostliny tabáku, které reagují na množství ozónu v ovzduší, si vypěstují samy děti, a pozorují, zda této látky není příliš mnoho - listy tabáku totiž při zvýšené koncentraci ozónu ve vzduchu zežloutnou a postupně odumírají.

Příklady dobré praxe z dalších oblastí naleznete v **Databázi příkladů dobré praxe** - <http://www.dobrapraxe.cz>.

ZDROJE A PROJEKTY

Prevenci kouření lze financovat z vícero zdrojů, zejména pak z grantů jednotlivých měst, obcí a regionů, ale i z resortu zdravotnictví.

Omezování a prevenci kouření lze zařadit mezi tzv. preventivní grantové příležitosti. Bohužel ve fondech EU je pozornost věnována

spíše prevenci sociálně-patologického charakteru. Jako vhodný grantový titul pro preventivní akce podporující nekouření se jednoznačně jeví **Národní program podpory zdraví** administrovaný Ministerstvem zdravotnictví ČR. Tento program obsahuje specifickou kapitolu zaměřenou na omezování kouření. Více informací včetně

Ministerstvo životního prostředí ČR

jednotlivých výzev (aktuálně konec června 2006) a dokumentů naleznete na <http://www.mzcr.cz/index.php?kategorie=5>. Jednotlivé preventivní akce a kampaně lze jednorázově podpořit z grantových příležitostí krajů a obcí.

TELEGRAFICKY

Strípky z měst

WHO/NSZM

Světová zdravotní organizace (WHO) rozhodla o **prodloužení IV. fáze** realizace mezinárodního **Projektu Zdravé město WHO (PZM)** až **do konce roku 2008**. Původně měla být IV. fáze PZM ukončena v roce 2007. O změně informovala Evropská úřadovna WHO v Kodani.

NSZM

V Praze se ve dnech 31.5.-1.6.2006 konalo již páté setkání partnerů **RUSE** (Redirecting Urban Areas towards Sustainable Energy - Využívání energie ve městech směrem k udržitelnému rozvoji). Tento program má za cíl podnítit zájem o obnovitelné zdroje energie na lokální a regionální úrovni cestou výměny informací, know-how, příkladů dobré praxe apod. NSZM společně se společností MediaCon prezentovala na tomto semináři přístup asociace k propagaci a medializaci svých aktivit a Databázi příkladů dobré praxe (více o RUSE na <http://www.energie-cites.org/page.php?lang=en&dir=3&at=3&sub=2&id=12>).

NSZM

V těchto dnech vrcholí kampaň **Národní dny bez úrazů**, do které se prozatím zapojilo 15 Zdravých měst a obcí. Přesto, že oficiální zakončení kampaně bylo již 11.6., mnohá města a obce pořádají zajímavé akce až do konce června. Více na <http://www.dnybezurazu.cz>.

Vysočina

Zdravý kraj hostil již druhé **setkání vysočinských Zdravých měst**. Zástupci municipalit diskutovali o svých aktivitách a nejbližších plánech. V tentýž den se konalo zároveň i první setkání **Pracovní skupiny pro Zdravý kraj** Výboru regionálního rozvoje. Zástupci významných krajských institucí a organizací projednávali svá očekávání a cíle Projektu Zdravý kraj pro nejbližší období.

RVUR

Významným úspěchem Rady vlády pro udržitelný rozvoj je ustanovení „**styčných důstojníků**“ pro komunikaci mezi RVUR a ministerstvy v oblasti udržitelného rozvoje. Jednotlivé resorty určily kontaktní osobu, která bude mít za úkol předávat informace v obou směrech – z RVUR do resortů a naopak - shromažďovat a předávat důležité informace RVUR. Dne 6.6.2006 se reprezentanti resortů poprvé sešli na půdě Výboru pro komunikaci RVUR a jednali o podobě budoucí spolupráce.

NSZM

Zdravá města, obce a regiony se mohou zapojit do evropského programu GreenLight (Zelené světlo). Principem programu **GreenLight** je informační podpora a propagace partnerů, kteří investují do energeticky úsporného osvětlení. Města a obce, které využívají např. úsporné osvětlení na svých úřadech nebo v rámci veřejného pouličního osvětlení, mohou získat statut partnera tohoto programu. Získají tak právo využívat logo programu a plakety s vlajkou EU a jménem Evropské komise, které deklarují, že se jedná o úřad či jinou instituci odpovědnou vůči životnímu prostředí. **Členství** v programu **je zdarma**, je třeba pouze vyplnit přihlášku a deklarovat úsporné osvětlení (více informací naleznete na <http://www.eu-greenlight.org>).

ČR

Ve dnech 29.5.-2.6.2006 proběhl na několika místech v Praze **Týden udržitelného rozvoje**. Program diskusních přednášek pořádalo Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s velvyslanectvími Francie, Švýcarska a Velké Británie. V rámci čtvrtletního bloku „**Environmentálně šetrná města**“ vystoupili i zástupci NSZM. Její ředitel, Ing. Petr Švec, představil přístupy Zdravých měst, obcí a regionů ČR a s konkrétními příklady ze Zdravého města Vsetín seznámil účastníky Ing. Jiří Trezner (více na <http://www.tur2006.cz>).

NSZM

Na půdě Ministerstva zdravotnictví (MZ) se uskutečnil dne 23. května 2006 odborný diskusní seminář k tématu „**Profily zdraví měst – pilotní ukázky**“. Seminář, pořádaný ve spolupráci MZ a NSZM, byl určen zejména zástupcům krajských hygienických stanic a zdravotních ústavů, ale i dalších odborných organizací, které se profesionálně zabývají kvalitou zdraví. Více než **50 účastníků** z celé ČR si vyslechlo příspěvky zaměřené na problematiku plánování pro zdraví. NSZM zde byla mj. představena jako vhodná platforma pro pilotní zavádění strategických postupů a metod podpory zdraví (více na <http://www.nszm.cz/zdravotniplan>).

Kalendárium

15.6. – V Praze se uskuteční seminář NSZM k tématu **Rozvoj venkova - spolupráce mikroregionů a místních akčních skupin**. Seminář bude zaměřen zejména na prezentaci úspěšných ukázkových postupů v oblasti rozvoje venkova a spolupráce jednotlivých partnerů. Bližší informace a program semináře naleznete na <http://www.nszm.cz/venkov>. Registrovat se můžete na <http://www.nszm.cz/venkov/registre>.

20.6. – Ve Zdravém městě **Třeboň** proběhne další odborná **Sekce NSZM**. V červnu je v souladu s Tématem měsíce toto informační setkání zaměřeno na prevenci úrazů. Zaregistrovat se můžete do 14.6.2006 na adrese marketa.stefanova@mesto-trebon.cz. Bližší informace a program semináře naleznete na <http://www.nszm.cz/urazy>.

20.6. – Valným shromážděním OSN byl vyhlášen **Světovým dnem uprchlíků**. Tento den je příležitostí vzpomenout na milióny uprchlíků po celém světě, které strach z pronásledování vyhnal z jejich domovů a donutil je v často těžkých podmínkách táborů přežívat a čekat na šanci začít znovu. Více informací na: <http://www.unhcr.cz/wrd/>.

21.6. – Na Krajském úřadě Jihomoravského kraje v Brně se na základě úspěšného průběhu projektu NSZM k budování partnerství, mapování a podpory projektové kapacity uskuteční **celokrajový seminář**, kde budou prezentovány zkušenosti Zdravých měst s uvedenými aktivitami. Více se dozvíte na <http://www.nszm.cz/seminarjmk>.

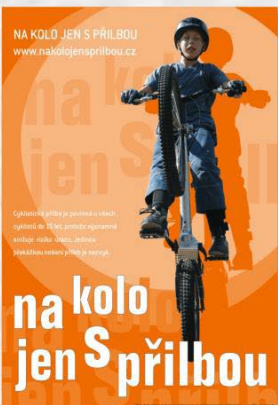
TÉMA PŘÍŠTÍHO MĚSÍCE

Tématem měsíce budou pro červen „Úrazy“

NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR: TÉMA MĚSÍCE

Červen 2006: Úrazy

- osvětové akce zaměřené na prevenci úrazů

- kampaň **Dny bez úrazů**

- kampaně k úrazům v dopravě:

- **Pásovec**
- **Na kolo jen s přilbou**
- **Bezpečná cesta do školy**

AKCE:

1.-11.6.2006

Komunitní kampaň
Dny bez úrazů

20.6.2006 - Třeboň

Sekce NSZM ČR
Prevence úrazů

DALŠÍ INFORMACE:

30.6.2006

Zpravodaj NSZM ČR

<http://www.dnybezurazu.cz>

KONTAKTY

NSZM ČR, Šrobárova 48, 100 42 Praha 10

T: +420 602 500 639 | E: info@nszm.cz | W: www.nszm.cz

Petr Švec, národní koordinátor Projektu Zdravé město WHO v ČR

(použité ilustrační fotografie pocházejí z archivů NSZM ČR a Zdravých měst, obcí a regionů ČR)

Materiál byl podpořen ze zdrojů Evropského sociálního fondu a Ministerstva životního prostředí ČR